

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
1. SEPT.
1993

Letnik XLVIII.
Štev. 35 (2719)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 8 šil.
40 tolarjev

P. b. b.

Kritika FPÖ zaradi Slovencev

Deželni poslanec FPÖ Fritz Schretter ima „slovenski hobby“. Zdi se, da so slovenski otroci njegova najljubša tematika. Po napadih na slovensko gimnazijo je tu že napad na dvojezično trgovsko akademijo, kamor je po njegovemu mnenju vpisanih preveč dijakov iz Slovenije.

Ni dolgo tega, ko so v časopisih predstavljali puškarsko šolo v Borovljah in kar prehvaliti niso mogli, koliko dijakov je tam iz drugih držav. Taka šola dviga ugled Avstrije in njenih šol po vsem svetu.

Gospoda Schretterja motijo samo Slovenci.

Obisk Kamničanov

Predstavniki slovenskega mesta „v naročju alp“, kot se sam imenuje, so se predstavili beljaškimi in celovškimi prebivalcem. Žal je dež motil obisk, zato pa ni bilo ni manj veselo kljub maloštevilni publiku. V narodnih nošah, s pristno domačo kapljico in s propagandnim materialom so Kamničani vabili na obisk Kamnika. Na sliki generalni konzul R Slovenije Jože Jeraj z „žavbrno“ nošo, celovškim županom Guggenbergerjem in kamniškim predsednikom IO občine Mihom Novakom.

Seksizem v parlamentu

Nenavaden ton, ki je prišel v javnost iz avstrijskega parlamenta, je povzročil vsaj nekaj: da so ženske v političnem življenju vendarle pokazale solidarnost preko strankarskih meja.

Kaj se je zgodilo? Ko je poslanka Terezija Stoisci zgrabila za mikrofon, da bi povedala svoje mnenje o zakonu o zadrževanju tujcev, jo je nižjeavstrijski poslanec Paul Burgstaller pozval, naj ga vzame v usta (mikrofon namreč) in ga krepko sesa. Seveda je Burgstaller kasneje razložil, da je pri tem mislil na liziko (kaj drugega si lahko izmislijo le pokvarjenci).

Slabi vici pa menda niso v najvišjem avstrijskem gremiju nobena redkost. Dolej se Burgstaller Stoisci še ni opravičil, menda se nima za kaj, je rekel.

Seksizem, predsodki, omalovaževanje – na koncu takega naštevanja je vsekako zaničevanje in rasizem. To so spoznale tudi ženske v njegovi (ljudski) stranki in njena podpredsednica Helga Rabl-Stadler je zahtevala poslanecov odstop in Burgstaller je v ponedeljek res izstopil iz stranke. Haider in Maischberger (FPÖ) mu že vsa navdušenja ponujata roko...

Denarja za strukturalno reformo celovške UNI ni

V zadnjih dneh se je razvedelo, da ministrstvo za znanost ne bo izvedlo strukturalne reforme na celovški univerzi.

Vzrok za to je, da finančni minister Lacina nima denarja za uresničevanje celovškega projekta. Zdi se, da bo do reforme prišlo šele leta 1994, če bo dovolj denarja na razpolago. Zavlačevanje oz. ustavitve tega reformnega postopka pomeni, da bo univerza morala zaenkrat ohraniti isto organizacijsko in strukturalno obliko in da je še ne bodo razdelili na predvideni dve fakulteti.

Po reformnem načrtu naj bi v bodoče bili na celovški univerzi fakulteta za kulturne vede in fakulteta za gospodarske vede. Tudi naziv Univerza za izobraževalne vede (Universität für Bildungswissenschaften) bo zaenkrat še ostal, po speljani reformi pa naj bi se preimenovala v Celovško univerzo.

Ustavitve reformnega procesa je treba videti v širšem sklopu. Znano je, da minister za znanost dr. Erhard Busek namerava bistveno spremeniti organizacijsko strukturo vseh

avstrijskih univerz, kar bi zelo podražilo proračun za izobrazbo in znanost. Ti načrti so predvsem pri univerzah nalezli na velik odpor, ker bi nove strukture povečale birokratizacijo univerzitetnega vsakdanjaka. Novi načrti bi bili tudi v škodo notranji demokratizaciji, ker bi bili ukinjeni vsi tisti organi, v katerih so po pariteti zastopani tako profesorji, asistenti in pa študentje. V bodoče naj bi teh partitet ne bilo več, asistenti in študentje pa skoraj ne bi imeli več možnosti soodločanja.

Znano je tudi, da obstajajo tendence, možnost visokošolskega študija okrniti in jo povezati z nekakšno šolnino. Zdi se, da so perspektive za izobrazbo v Avstriji v bodoče zelo omejene in da bo ravno izobrazba tista, kateri bo vlada prvi zmanjšala dotacije. Zato je bila tudi reforma na celovški univerzi kratkomalo ustavljena... Druge špekulacije so odveč. Vsi tisti, ki menijo, da se za tem nepričakovanim korakom skriva „nenaklonjenost Dunaja“ koroškimi interesam, skušajo le oživljati predsodke.

Kmetijska zbornica: Domej zahteva demokratizacijo

Zbornični svetnik dipl. inž. Štefan Domej zahteva večjo učinkovitost pri kontrolah v Kmetijski zbornici. Domej, ki ima v zbornici funkcijo namestnika predsednika kontrolnega odbora, je mnenja, da imajo posamezni člani odbora premalo možnosti kontroliranja.

Poleg tega predlaga Domej demokratizacijo poslovnega reda Kmetijske zbornice. Način izvolitve predsednika da ne odgovarja več sodobnemu razumevanju demokracije, frakcije pa, ki so izvoljene v ta gremij, bi morale biti zastopane v vseh pododborih, meni Domej.

Prihranite si čas in dobro voljo za Vestnikov izlet,

ki bo od petka, 8., do nedelje,
10. oktobra 1993, na slovensko obalo.

Ponudba:

- dve nočitvi v hotelu Bernadin, A-kategorije
- vožnja z ladjo (dodatno 100 šil.)
- obisk v vinski kleti Vina Koper (dodatno 100 šil.)
- gala večerja
- zabava, ples in še kaj

Izlet bo stal 1.500 šil. Dodatek za enoposteljno sobo (dve nočitvi) 300 šilingov.

Prijavite se lahko že takoj na upravi SV (Milka Kokot) ali na tajništvu ZSO (Urška Brumnik), 9020 Celovec, Tarviser Str. 16, tel.: 0463/514300-40 ali 14

Udeležite se izleta, ne bom vam žal. Na Vestnikovem izletu je bilo še vedno lušno!

Koroški Slovenci smo v preteklih desetletjih doživljali, kako je predvsem en koroški časopis oblikoval koroško vzdušje v zadevi manjšinskega vprašanja. Z informacijami in dezinformacijami je prispeval svoje k ohranitvi "koroškega prastrahu" ipd.

Zato se toliko bolj čudim pisanju NT in EL, da tako polovičarsko in tendenciozno informirata svoje bralce. Naj navedem nekaj dejstev:

KOMENTAR

dr. Marjana Sturma

Odgovor Enotni listi: Narodna skupnost je več kot EL

1. Seveda nisem govoril o tem, da bi bili "Haderlap, Kaiser in Trunk zastopniki Slovencev v deželnem zboru", pač pa sem dejal, da so v deželnem zboru tudi poslanci, kot npr. Peter Haderlap, Peter Kaiser in Melitta Trunk, ki se zavzemajo za konstruktivno sožitje v deželi. Že razumem, da EL kot politična stranka in NT kot njen glasnik tega ne moreta priznati, mi pri ZSO pač širše pojmujejo politiko in smo veseli, da so v deželnem zboru taki poslanci. Upati bi bilo, da bi tudi preko ÖVP in drugih strank prišlo v deželni zbor še več takih in podobnih.

2. Kar se tiče zastopstva EL v sosvetu, je zadeva sledeča: ZSO je v zadnjem mandatnem obdobju sosveta nominirala občinskega odbornika EL Šmihel, Stanka Vavtija, in za naslednjo mandatno obdobje sosveta podžupana Zahomca in zborničnega svetnika Janka Zwittera. S tem ZSO kot edina osrednja organizacija upošteva v sosvetu samostojne slovenske občinske liste.

ZSO je v preteklem mandatnem obdobju sosveta iniciirala ustanovitev pododborra, ki naj bi pripravil predlog za reformo zakona o narodnostnih skupinah in s tem tudi sosveta. Ta pododbor je vodil podpredsednik NSKS dr. Pavle Apovnik, ki pa po dveh ali treh srečanjih ni več sklical nobene seje. EL se torej lahko zahvali Apovniku, da razprava o sosvetu in o sestavi le-tega sploh ni stekla. Zato predlagam, da pač NSKS, tako kot ZSO, eno mesto v sosvetu odstopi predstavniku kake samostojne občinske frakcije. To je pameten in realen predlog spričo dejstva, da med NSKS in deli EL obstaja personalna in politična unija.

3. EL in NT pravita, da je ZSO zapustila politiko nadstrankarstva in postala za-

veznica SPÖ. Že sam predlog ZSO na sestavo sosveta kaže na politično pluralnost ZSO. Podžupan in zbornični svetnik Janko Zwitter ni izvoljen na listi SPÖ, temveč na listi slovenske volilne skupnosti v Zahomcu. Ana Blatnik kandidira na listi SPÖ za deželni zbor in bo izvoljena, če bo SPÖ ohranila 17 mandatorov. To pomeni, da ima možnosti za izvolitev. Dr. Helena Verdel zastopa interese kulture v sosvetu in strankarsko ni vezana. Kot predsednik nadstrankarske ZSO pač povezujem vse politične struje, ki so zastopane v ZSO, torej od samostojnih list, preko socialdemokratov, zelenih in drugih. Na to pluralnost smo v ZSO ponosni. Saj je v državnem zboru poslanka zelenih, Terezija Stoisić, s katero (in tudi poslanci drugih strank) zelo konstruktivno sodelujemo in veseli bomo, če bo izvoljena v deželni zbor tudi Ana Blatnik. Možnosti so zelo realistične.

4. Napade EL in NT na ZSO je treba pač videti v luči bližajočih se deželnozbornih volitev. EL spričo obstoječega volilnega reda nima možnosti za vstop v deželni zbor. Napadi na tiste koroške Slovence, ki podpirajo ali kandidirajo na drugih listah, niso pametni. EL zaradi tega ne bo dobila glasu več, kvečjemu manj. Kot narodopolitična in nadstrankarska organizacija ne bomo pristali an logiko, da je samo tisti dober Slovenec, ki podpira EL. Narodna skupnost je več kot EL. V sodelovanju vseh političnih faktorjev manjšine vidimo politično perspektivo za sožitje v deželi. Kdor pozna zgodovino, ta ve, da je politična ožina vedno škodovala koroškim Slovencem. Ne nazadnje pa nam tudi jugoslovanska tragedija nacionalističnih ekscesov narekuje, da moramo voditi pametno politiko sožitja.

Predstavitev Delovne skupnosti na Dunaju

Prejšnji teden so zastopniki Delovne skupnosti "Narodnosti v SPÖ" Tomaž Ogris, državni poslanec Ernst Piller in Martin Ivancsics predstavili v parlamentarnem klubu na Dunaju načela te platforme.

Delovna skupnost se v okviru SPÖ zavzema za ohranjanje identitete narodnih manjšin ter za pozitivne odnose med vsemi narodi v državi. Poseben poudarek pa nosijo kulturna, etnična in jezikovna raznolikost ter kolektivne, individualne in religiozne pravice. V DS naj bi predvsem zastopniki manjšin oblikovali svoje predloge, želje in mnenja in tako prispevali k multikulturni in multietnični strukturi

družbe.

Načela skupnosti so formulirana v odstavkih: 1. priznavanje h konstruktivni, aktivni manjšinski politiki, ki se zavzema za ohranjanje narodnih skupnosti, za integracijo in deluje proti getoizaciji.

2. Vsak državljan se lahko svobodno priznava k narodnostni skupnosti. Člen 7 ADP je osnova za partnerstvo in sožitje. Poleg tega je potrebno uredničevati tudi mednarodne norme za narodne in jezikovne skupnosti.

Delovna skupnost se zavzema tudi za pogovore in obveščanje pristojnih gremijev o manjšinah, za tesnejše sodelovanje med skupnostmi, ki se

priznavajo k socialdemokraciji, odprta pa je tudi drugim, za vključevanje narodnih skupnosti v programsko delo s ciljem integracije na vseh ravneh stranke. DS vidi za potrebno, da se ustanovi informacijska služba za večje razumevanje manjšin. Sem spadajo tudi prireditve in akcije za multikulturno delovanje.

Tudi pri mednarodnih aktivnostih SPÖ, ki zadevajo manjšine, namerava DS sodelovati, posebej pa je še pomembna posredovalna funkcija za poglobljanje dialoga med narodi. Zato je potrebno v okviru SPÖ ustanoviti odgovarjajoče strukture in jim zagotoviti finančna sredstva.

Požar pri Leitgebu v Sinči vasi

Okoli pet milijonov šilingov škode je povzročil prejšnji četrtek požar v tovarni Leitgeb v Sinči vasi. Požar je izbruhnil v hali, v kateri je bilo uskladiščenih nad 1000 kubičnih metrov izolirnih plošč. Hala je pogorela do tal, ogenj je občasno ogrožal tudi ostale objekte tovarne. Požar je pomagalo gasiti nad 60 gasilcev okolišnjih požarnih bramb. Po mnenju kriminalistov so se plošče same vnele.

Minderheitenjahrbuch – kamen spotike

Potem, ko je na beli dan prišlo letno poročilo o manjšinah (Minderheiten-Handbuch), ki ga je izdala „Iniciativa manjšinsko leto“, so na Koroškem spet družno zavpile v svoji domovinski bolečini kar vse stranke po vrsti: FPÖ in ÖVP želita „glavo“ ministra za šolstvo Scholtna, to se pravi njegov odstop, Ambrozy, njegov strankarski kolega, pa se zadovolji z besedami: Das ist ein Machwerk! (To je skrupulo!) Prvi pa je bil užaljen seveda KHD. Diskusije o drugih, neetničnih manjšinah (npr. o homoseksualcih) po šolah so prav tako nekaj nemoralnega.

V knjigi stoji namreč stavek, da so po drugi vojni okoli Vrbskega jezera govorili ljudje izključno slovensko, kaj takega pa je potvarjanje zgodovine in to z denarjem davkoplače-

valcev!

Na včerajšnji tiskovni konferenci so sodelavci in sodelavke Iniciative manjšinsko leto zavzeli stališče do očitkov in burnih reakcij koroških politikov, časopisja in KHD-ja. Dr. Ursula Hemtek, vodja projekta Priročnik manjšin, je poudarila, da je imenovani priročnik izšel že aprila letos in bil predstavljen javnosti v dunajskem rotovžu pod pokroviteljstvom župana Žilka. Od maja naprej je napredaj tudi o koroških knjigarnah. Inicijatorji so kontaktirali tudi s koroškimi politiki, med drugim je deželni glavar Zernatto pozdravljal tako iniciativo. Razprava, ki se je vnela na Koroškem, je po njenem mnenju diskriminirajoča in zelo emocionalna. Nanaša se zgolj na strani 123 in 113, knjiga pa ima 246 strani. Prav

gotovo vsebuje nekaj pomankljivosti, ki jih bodo popravili v novi nakladi prihodnje leto.

Predsednik Iniciative manjšinsko leto dr. Michael Oertl je prikazal razvoj organizacije, katere začetki segajo v leto 1988, torej v leto spomina na anšlus. Leta 1991 so poročali o delovanju v parlamentu, dr. Wakounig Vladimir pa je o iniciativi poročal pri Evropskem svetu, ki namerava po avstrijskem zgledu razglasiti evropsko leto manjšin. Dr. Wakounig pa vidi v koroški reakciji ponovno funkcioniranje trostrankarskega sporazuma, ki ga diktira KHD. Samostojna politika kake stranke v manjšinskem vprašanju je še vedno nemogoča. Koroško časopisje pa pridno podpihuje že ustaljeno prakso. V.O.

Spremembe po župnijah

Po odloku krškega škofa dr. Egona Kapellarija je prišlo na slovenskih in dvojezičnih župnijah in v raznih škofijskih uradih do naslednjih sprememb: dosedanji šmarješki in podgradski župnik mag. Ivan Olip bo postal mestni župnik v Pliberku in bo na tem mestu nasledil Alojzija Kulmescha, mag. Janko Krištof, doslej kaplan v Šmihelu, bo novi šmarješki in podgradski župnik, pater Romn Tkavc (Sveče) je dodatno še provizor v Šentjanžu v Rožu, župnik Franc Hudl (Kapla ob Dravi) bo kot provizor soupravljal Slovenji Plajberk in Brodi, salezijanski pater Štefan Krampač je novi župnik v Selah in na Bajtišah, kaplan

mag. Robert Katnig (Borovlje) bo prevzel faro sv. Lorenca v Gitschtalu in Višprijah, Jakob Ibounig pride za novega kaplana v Borovlje, novomašnik mag. Helmut Tuschar bo kaplan v Špitalu ob Dravi. Dorica Lepuschitz bo kot pastoralna asistentka pristojna tudi za fari Brnca in Loče. Novi generalni vikar škofije bo kanonik msgr. dr. Olaf Cholerus Geldern, za člane Škofijske komisije za stalni diakonat pa so bili med drugim imenovani rektor Jože Kopeinig (kot predsednik), diakon Herman Kelih ter Fritz Lennkh kot ravnatelj Dušnopastirskega urada.

Vabilo

na 5-dnevno bivanje v priznanem slovenskem naravnem zdravilišču

Atomske toplice

Podčetrtek

12. do 17. 9. 1993

Cena: 2.800 šil. v dvoposteljni sobi, doplačilo za enoposteljno sobo 400 šil. V ceni je vključeno: prevoz, polni penzion, zdravnik, kopalnišče, izlet v Pleterje in ogled kmečkega turizma, vodič.

Prijave: Milka Kokot, tel. 0463/514300-40.

Vabilo na razstavo

„Kmet zagotovi kulturno krajino“

na „Pliberskem jormaku“ v nedeljo, 5. 9. od 13.30 do 20.00 in v ponedeljek, 6. 9. od 9.00 do 18. 00

Težišča: delo krožka v dobi petih let; primerjava med SK – Podjuna in drugimi krožki; projekti: talna voda, tla in dušik v tleh; kompostiranje, razstava strojev.

Likovna kolonija v Porabju

Med kulturne pobude sodelovanja med zamejskimi Slovenci in matico, ki so se kljub težavam in krizam uveljavile, sodi tudi "Koroška likovna kolonija mladih". Iz skromnih začetkov, ki segajo 23 let nazaj v Vuzenico, se je razvila v močno drevo, ki danes združuje mladino vseh zamejcev in matične Slovenije. In kaže, da bo v svojo senco sprejelo tudi potomce izseljencev in zdomcev.

Preteklo soboto se je v Monoštru v Porabju zaključila že 23. kolonija po vrsti. Na njej je sodelovalo 40 otrok iz slovenskih porabskih vasi, Koroške, Tržaškega in Slovenije. Zaključna prireditev, ki so se je med drugim udeležili tudi državni sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj, pod-

cih so otroci in njihovi mentorji našli dobre delovne in ustvarjalne pogoje. Med mentorji sta bili tudi Nežika Novak in Monika Kuhar iz Železne Kaple. Gostovanja kolonije pri zamejskih Slovencih so potrdila potrebnost takih srečanj in dela z mladino. In to je verjetno tudi razlog za uspešnost te ko-

terialne dimenzije in se srečavajo s kulturo, ki bogati dušo in duha. Njeno kroženje med zamejci je dragocen prispevek k oživiljanju globoko prizadetih slovenskih narodnih skupnosti v zamejstvu, predvsem pa porabskih Slovencev. Vencelj je opozoril na dejstvo, da je z razpadom Jugoslavije in z nastankom novih držav okoli petdeset tisoč Slovencev ostalo v novi diaspori. Tudi njim, predvsem pa njihovi mladini, je treba omogočiti vsakovrsten stik s slovensko kulturo. Državni sekretar je predlagal, naj bi Koroška likovna kolonija

10 otrok s Koroškega se je udeležilo letošnje likovne kolonije v Porabju

predsednik SPZ Hanzi Weiss in predstavniki slovenskih šolskih in kulturnih ustanov, je bila v monoštrski dvojezični ljudski šoli.

Častni naziv „očeta koroške likovne kolonije mladih“ brezdvomno zasluži Lojze Golob, dosedanji ravnatelj vuzeniške osnovne šole. On je pred 23 leti sprožil zamisel o koloniji in jo skupaj s Hanzijem Weissom, pokojnim Hermanom Velikom in sodelavci Slovenske prosvetne zveze tudi uresničil.

Prvih dvajset kolonij je bilo v Vuzenici, zadnje pa so izmenično pripravili zamejci na Radišah, v Sesljanu in letos v Monoštru. Srečanje v Porabju je organizirala Zveza Slovencev na Madžarskem, v Števanov-

lonije, je v soboto dejal srečni Lojze Golob.

Otroci so v tednu kolonije veliko risali, delali z glino, obiskali lončarja v Števanovcih in se preizkusili na njegovem zanimivem lončarskem stolu, seveda pa so se dodobra med seboj spoznali in sklenili nova prijateljstva. Predvsem pa se jim je odprl svet likovnega dožemanja in ustvarjanja. In veliko kaže, da je vuzeniška kolonija vseskozi znala otrokom posredovati prav ta pristop v svet likovnega izražanja. Med bivšimi njenimi udeleženci je tudi arhitekt in priznani umetnik Karel Vouk.

Državni sekretar Peter Vencelj je poudaril, da je ta kolonija velika dragocenost, ker na njej otroci presegajo zgolj ma-

razširila svoje delovanje tudi na ta področja in tej slovenski mladini odprla svoja vrata. Z besedami "Jaz vam bom pri tem pomagal", je obljubil nadaljno podporo koloniji.

Podpredsednik SPZ Hanzi Weiss je ugotovil, da so povezava zamejcev z matico, živi stiki med mladino ter krepitev njene samozavesti in prebujanje ter gojenje likovnih žilic bili vsa leta osnovna misel koroške likovne kolonije. Posebej se je zahvalil ravnatelju Golobu in mu v zahvalo za vse, kar je storil za rast kolonije, izročil v dar slike Karla Vouka.

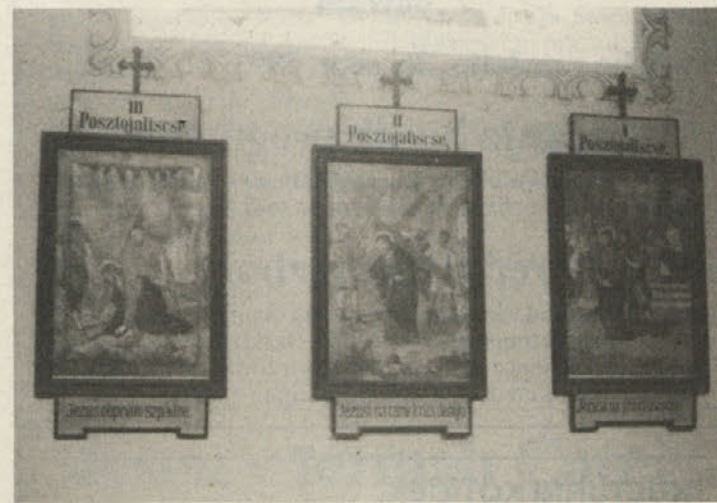
Pomen in važnost kolonije so omenili tudi zastopnica Zveze kulturnih organizacij v Trstu Nives Košuta, zastopnik Zveze kulturnih organizacij Slovenije Vlado Ravnikar in zastopnik zavoda za šolstvo R Slovenije. Predsednik Slovenije Milan Kučan je poslal pozdravni telegram. Jože Hirnök, predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem, pa je izrazil upanje, da bi se dragocena tradicija kolonije nadaljevala. Gostovanje med porabskimi Slovenci je bilo velik uspeh in korak pri nadaljni krepitvi narodne in kulturne identitete slovenske porabske mladosti.

In Koroška likovna kolonija bo živela naprej. Prihodnje leto jo bo gostila Vuzenica, kjer je ta kolonija prvič pognala korenine.

Kolonijo je obiskal tudi državni sekretar R Slovenije Peter Vencelj (na sliki s Hanzijem Weissom)

Potomci kneza Kocelja

Slovenščina je živa še tu in tam v cerkvi...

Poleg Slovenije, Avstrije in Italije je Madžarska četrta država, kjer Slovenci živimo avtohtono. V teku zgodovine se je slovenski živelj v tej državi skrčil oz. zožil na nekaj vasi v Porabju. Te so Doljni in Gornji Senik, Slovenska ves, Sakalovci, Stevanovci (tam je bila letos Koroška likovna kolonija mladih), Verica-Ritkarovci, Andovci in Monošter, ki je tudi upravni, kulturni in politični center okraja. Po besedah predsednika Zveze Slovencev na Madžarskem, Jožeta Hirnōka, šteje slovenska narodna skupnost okoli 4000 duš, tod pa živijo tudi Madžari in Nemci.

Na prvi pogled se zdi, kot da razen gospodarskih problemov ljudi ne tarejo druge težave. Dvojezični krajevni napisi in na osnovnih šolah v Gornjem Seniku in Monoštru stojijo in očitno nikogar ne motijo. Kjer živijo tudi Nemci, je napis seveda tudi nemški.

A ta lepa kulisa na žalost vara, za njo se kritičnemu obiskovalcu razprostre zelo zaskrbljujoče životarjenje slovenske narodne skupnosti. To je posledica hudega madžarskega pritiska, pravzaprav nasilnega pomadžarjevanja prebivalstva in neenakopravnosti pripadnikov narodne skupnosti. Vse to je kljub vsem dedavnim pozitivnim ukrepom oblasti, kot so to postavitev večjezičnih krajevnih napisov ter označb šol, privedlo do škantnega izginjanja slovenščine v javnosti in tudi iz pretrdno slovenskih domov. Danes starejša in srednja generacija še obvladata in tudi govori-

ta čudovito porabsko slovensko govorico, mladi rod pa je deloma že niti ne razume več, kaj da bi jo govoril in s tem uporabljal doma in na vasi. To skrbi mnoge Porabce, predvsem pa njihovo politično zastopstvo, Zvezo Slovencev na Madžarskem. Ta se zelo trudi za žive stike s Slovenijo in drugimi zamejci, in vanje vpleta prav mladino. Glavno pa je, da skuša ljudem dopovedati, naj z otroki govorijo slovensko in gojijo domačo govorico.

Do sedaj je prav Cerkev bila dostikrat edino zatočišče slovenščine. Slovenski duhovniki so bili pravi stebri narodne zavesti in osveščenosti. Kjer jih ni več in na njihovo mesto pride madžarski duhovnik, slovenščina dobesedno čez noč izgine iz cerkve. To se je na primer zgodilo v Doljnem Seniku. Pred dvema letoma je umrl prejšnji, slovenski duhovnik. Nasledil ga je Madžar. Po daljših urgenceh je le uspelo, da sedaj vsako nedeljo pride duhovnik iz Slovenije in za slovenske vernike bere mašo v njihovem jeziku. Križev pot v Doljnem Seniku je docela slovenski, a po klopeh so povsod lezali samo madžarski molitveni obrazi. Ženske, ki so krasile cerkev, so govorile samo slovensko. V Gornjem Seniku v cerkvi ni več nobene slovenske besede.

Kljub temu pa Porabci nočejo kloniti, hočejo živeti. Prijeli so za delo in začeli orati ledine samozavesti in ponosa. Prvi uspehi jih spodbujajo pri vsem, kar delajo za ohranitev slovenskega življa v Porabju, ki mu je svojčas vladal slovenski knez Kocelj.

... in tudi trojezičen napis očitno ne moti nikogar

Zveza slovenskih izseljencev

obvešča

da bo v nedeljo, 26. sept. 1993, ob 14. uri

srečanje bivših pregnancev

v gostišču Wrolich v Ločah (Ratenče) ob Baškem jezeru, obenem pa tudi

redni občni zbor.

Kulturni spored bodo obogatili člani domačega prosvetnega društva „Jepa-Baško jezero“. Bivše izseljence vabimo, da se prireditve udeležijo s svojimi družinami, prijatelji in znanci!

KULTURNI KOTIČEK**Kaj zanima mladino?**

Politično upravna akademija je torej drugič vabila mladino k besedi. Iz tega razloga je za dva meseca nastavila štiri mladinke/ce, da pripravijo seminar. Treba je poudariti, da je to zelo skopo odmerjen čas za pripravo dva in pol dnevnega seminarja. Mogoče pa zato ni bilo več pripravljalk/cev, ker bi drugače njihovo število presešlo število udeležencev seminarja. S tem pa sem že pri drugi točki.

Povsem nerazumljivo je, zakaj se vabilu ni odzvalo več interesentk/ov. Saj je sredi julija res najboljši čas za napoved takega seminarja. Predvsem za šolarke in šolarje ter študentke in študente, ki v počitnicah itak nimajo boljših opravkov, kot sedeti doma in čakati na vabilo. Toda pustimo organizacijske pomanjkljivosti in si nekoliko oglejmo vsebino seminarja. Naj mi nihče ne zameri ciničnosti na račun hiperinflacije (delovnih sil o njihovi delavnosti se da diskutirati) v „celovski centrali“, ki je že zdavnaj preseгла najhujše tozadevne povojne ekscese pri ZSO.

Treba je poudariti, da je bil seminar pripravljen predobro in preveč profesionalno. S tem je bila zaprta pot kreativnosti udeleženk in udeležencev, kar se je odražalo v njihovem sodelovanju. Medtem ko so voditelj/ce hotel/le sprovcirati diskusijo s klasično dolgočasnimi vprašanji, kakršnega imamo v naslovu, so dobile v odgovor zabavljiv pomenek o seksu, mamilih, alkoholizmu in drugih temah, o katerih se menda ni možno resno pogovarjati. Ko se je otročja drhal pomirila, so voditelj/ce začele naštevati okamenete fraze kot na primer ohranitev slovenstva, udeleženk/ce seminarja pa smo nezainteresirano prikimali in gledali na uro, kdaj bo končno kosilo. Dejansko je postal seminar zanimiv šele drugo popoldne, ko smo se lotili temeljne diskusije o smislu MENS in o tem, kaj nam prinese priprava velikonočnega seminarja. Ugotovili smo, da bi bila iluzija misliti, da ima MENS resnično možnost v manjšinskem vprašanju kaj premakniti. Zato je važneje, da se lotimo vprašanj, ki nas ne samo „zanimajo“, temveč grizejo do kosti. Tako bodo na velikonočnem seminarju npr. delovni krožki na temi „Žena v manjšini“ ali nacionalizem znotraj manjšine“ (čeprav je o prvi nekdo dejal, da je zanj le „Schlafzimmerthema“, o drugi pa nekdo drug, da sploh ni tema).

V bistvu pa naj bi bil velikonočni seminar le forum, na katerem imajo mladile pripadnik/ce raznih evropskih manjšin možnost, da razvijejo individualne iniciative, ki so navadno najplodovitejše, kot je pravilno ugotovil Bernard Sadovnik.

Pripravili bomo torej velikonočni seminar brez dolgočasnih diskusij o kateremkoli zastopstvu in brez odvečnih samogovorov raznih zaslužnih in zasluženih narodnih prvakov (katerih po mnenju dr. Pavla Zdovca v Celovcu sploh ni, glej PUNT 5/5). Če nam to uspe, bomo ustvarili zanimivo noviteto, za katero si mirne vesti lahko sami čestitamo. Kajti drugi nam zagotovo ne bodo, ampak bodo menili, da je to le spet dokaz za kronično nezainteresiranost današnje mladine.

Jozi Wutte

Zadnje dneve pred odhodom so bile vaje še intenzivnejše kot običajno

SPD „Danica“ gre pet v Ukrajino

Medtem ko druga društva in ustaljenih turnejskih poteh, ubira SPD „Danica“ – kot že tolikokrat doslej – nove poti in išče nove izzive. Ne čez veliko lužo, ampak na tajinstveni vzhod, v ukrajinski Užgorod

na podnožju Karpatov, so se včeraj podali pevke in pevci mešanega zboru „Danica“ ter člani „Tria Korotan“. Daničani bojo na enotendenski turneji imeli tri koncerte v Užgorodu in okolici, ogledali pa si bodo seveda tudi znamenitosti tega

kraja, ki je sicer geografsko bliže Dunaju kot Predarlška, a je nam zaradi zgodovinskega razvoja neznansko oddaljen in do cela nov. Pevke in pevci Danice ter člani Tria Korotana se bojo vrnili domov prihodnji ponedeljek pozno ponoči. Uredništvo Slovenskega vestnika jim želi veliko uspehov in srečno potovanje!

Seminar PUAK v Bilčovsu

Mladina na seminarju

Med 26. in 28. 8. je bil v Bilčovsu pri Korenu mladinski seminar Mladina k besedi, ki ga je priredila Politična upravna akademija (Puak). Zbralo se je okrog 15 mladincev, ki so se razdelili na dva delokroga.

V delavnici, ki jo je vodil Slavko Čertov in ki je sodeloval pri pripravi za seminar, so skušali izdelati koncept za video posnetek o koroških Slovincih. Na žalost sta se tej delavnici pridružila le dva udeleženca, skupaj pa so izdelali grob koncept za tak spot. Za realizacijo pa je potreben še

profesionalec, ki bo realiziral ideje, ki jih so imeli v skupini.

Druga skupina, ki sta jo vodila Ana Šikoronja in Robert Sturm, je izdelala program za srečanje Mladine evropskih narodnih skupnosti MENS, ki bo v velikonočnih počitnicah leta 1995. To temo so določili že na preteklem srečanju MENS, ki je bil v Španiji blizu Barcelone. Tam so se zmenili, da bo srečanje leta 1995 na Koroškem. V MENS so včlanjene tri slovenske mladinske organizacije, KDZ (Koroška dijaška zveza), KSSŠD (Klub slo-

venskih študentk in študentov na Dunaju) in Mlada EL, ki bodo skupaj priredili ta seminar. Druge skupine so se v glavnem udeležili mladinci teh treh organizacij, ki so se v okviru mladinskega seminarja Puak lahko temeljito pogovorili o prvih pripravah in programu za MENS seminar. Čeprav od MENS-a verjetno ni veliko pričakovati, nam bo evropsko srečanje leta 1995 lahko koristilo pri nastopanju v javnosti z našimi mladinskimi zahtevami. Prav tako bomo lahko izmenjavali izkušnje iz manjšinskega mladinskega dela.

V petek, 27. 8., je bila v okviru seminarja Puak organizirana diskusija z naslovom Pričakujemo toleranco od nemško govorečih, v kolikšni meri smo tolerantni do njih. Kot diskutanti so se pridružili še Jože Wakounig, Tomi Ogris in Peter Waldhauser. Diskusija ni ostala pri tej temi, prediskutiralo se je celotno manjšinsko politiko, tolerance pa niti med nami samimi ni bilo čutiti.

Vsekakor je bilo med seminarjem prijetno vzdušje, kljub vsebinskim prepričanjem so vsi šli narazen v prijateljstvu in upanju, da bo seminar MENS '95 uspešen in konstruktiven.

S.S.

SLOVENSKI VESTNIK Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevke mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Urednika/Redakteure: Jože Rovšek, Sonja Wakounig.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za upokojence 280.); za Slovenijo 1500 tolarjev.

V Borovljah vadijo

Igralska skupina SPD "Borovlje" že pridno vadi za premiero, ki bo 18. septembra v kulturnem domu pri Cingelcu na Trati. Igralci pod režijo Bogomira Verasa, igralca celjskega gledališča, pripravljajo kabaret "Matrin Krpan". Veras je klasično snov slovenske književnosti prikrojil za današnji čas in seveda celi predstavi kot tudi njeni vsebini ne manjka popra in bodic. Glasbo je napisal Roman Verdel.

Janez Gradišnik:

Ker nič na tem svetu ni popolno...

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

To malikovanje rabe pa ima dve hudi posledici.

1. Slovar sploh ne poskuša ponujati novih izrazov, naj bi bili še tako potrebni – saj jih ni bilo na listkih. Kakšna izguba! V jeziku morajo kar naprej nastajati novi izrazi; jaz sam sem si jih kar nekaj izmislil, in večina se jih je "prijela", čeprav nekatere šele po dolgotrajnih naporih. Zdaj pa si zamislite, da bi taka ekipa vrhunskih jezikovnih strokovnjakov kovala nove besede in jih ponujala Slovincem v tako avtoritativnem delu, kakor je SSKJ – ah, koliko priložnosti je bilo tako zamujenih! Slovarniki so tu res "pristali na handicap", kakor imajo zapisano v slovarju.

2. Slovar je pre malo normativen – spet zato, ker mu je poglavito merilo raba. Lahko si zamislim, kako so rezonirali sestavljavci. Vsi dosedanja slovenski jezikovni priročniki so si prizadevali za domač, lep, pravilen, nepokvarjen itn. je-

zik, zato so bili polni prepovedi, zaleglo pa je vse skupaj zelo malo ali sploh nič, jezik je kljub njihovim naporom ostajal takšen, kakršen je bil. Vse to prepovedovanje je zato treba opustiti in v Slovar zapisati prav ta jezik, karšen pač je, takšna je jezikovna raba. Da so slovarniki prejšnje prepovedi ali odsvetovanja res zavrgli, kaže to, da v slovarski razlagi mirne duše uporabljajo premmoge izraze, ki poprej niso bili zaželeni (npr. "proglasil se je za glavarja"). Sestavljavci so sicer večkrat zavračali očitke, da slovar ni dovolj normativen, češ da ima vendar kvalifikatorje.

Vendar so ti kvalifikatorji skoraj po vrsti takšni, da iz njih ne izhaja nobena norma. Da je izraz "publicisitčen" – pod to označbo je šlo skoraj vse, kar smo poprej preganjali – se nekaterim zdi celo pohvala! In tudi označba "žargonsko" izgubi vso negativnost, ko vidiš, da je rabljena na široko za posebno izražanje nekaterih poklicev ali stanov – zdravniki, glasbe-

niki ipd. – kjer je veliko izrazov takih, da so povsem udomačeni tudi v vsakdanji govorici (npr. bariton za pevca). Zares obsojena pa v Slovarju ni skoraj nobena beseda ali raba, tudi najbolj nemogoča ne. No, seveda, slovarniki tudi nočejo obsojati, saj le zapisujejo rabo. (Narobe skovana "osemka" se jim je še izmuznila, enako napačno "sedemko" pa že imajo kot "pogovorno".)

To je seveda široko področje, kjer mi slovarniki nikoli ne bodo dali prav.

Bilo bi lepo, ko bi se dali prepričati vsaj glede manjših pomanjkljivosti, ki imajo kljub svoji majhnosti velike posledice. Ena je velika neekonomičnost: dolge pojasnjevalne razlage se v slovarju ponavljajo, tudi če si sledijo druga za drugo (zglede ne bom navedel, vsako jih je moral opaziti). Vse takšno ponavljanje je odveč in obseg slovarja bi lahko bil precej manjši. Namesto tega pa bi moralo biti v njem nekaj drugega, skoraj nikoli namreč uporabnik ne zve, da imamo za kak izraz še drugo besedo. Zgled: pri istopomenskih izrazih mlačev in mlattev je vsakokrat navedena ista razlaga: „Delo, dejavnost, povezana s spravljanjem zrnja iz klasja, latja s cepcem, mlatilnico“ – ko bi bili lahko pri mlatvi namesto ponovitve zapisali "glej mlačev"; pri nobenem teh izrazov pa ni omenjen še drugi. Ali drug zgled: pri privedniku nepravilen je samo razlaga "ki ni pravičen", seveda pa ni nič omenjeno, da isto izraža še izraz krivičen" (kakor pri "krivičen" ni omenjen "nepravilen"), kaj šele, da bi človek zvedel, kateri izmed teh dveh izrazov se bolj rabi in kateri je ustrežnejši (po mojem mnenju je to "krivičen"). Še tretji zgled: Po nemškem slikovnem Dudnu (v slovensčini) je Baskenmütze = Barete = bareta, torej je bareta isto kot baskovka, vendar tega v SSKJ ne zveš. Pomanjkljivosti tega tipa bi se v slovarju našlo na stotine.

(Konec v naslednji številki)

Galerija Rožek vabi

Kje so možnosti (lažjega) dojemanja sodobne umetnosti? Odkrivanje in poglobljanje – gesli, ki naj bi privabili ljubitelje in prijatelje sodobnega ustvarjanja.

Galerija Rožek Šikoronja pripravlja večere, ki bodo dali obiskovalcem možnost spoznavanja lastnih vizualnih vtisov – korak do zavestnega ogledovanja likovnih del.

Prvi del cikla „približevanja“ bo v okviru razstave **Janeza Bernika** in bo posvečen umetninam velikega slovenskega likovnika.

Skozi razstavo vas bo spremljala Janja Zikulnig. Zeleni bi, da svojo udeležbo najavite po tel. 04274/4422.

Prisrčno vabljeni v petek, 3. septembra 1993 ob 19.30!

SV ČESTITA

gospe **Ljudmili Writz** iz Štebna pri Globasnici za 74. rojstni dan;
gospodu **Hanziju Einspielerju-Rutarjevemu** za rojstni dan;
gospe **Marti Mečina** z Reke za osebni praznik;
gospe **Angeli Gosar** iz Sela za dvojni praznik;
gospe **Mariji Žunter, Ferdičevi mami** iz Čirgovč za 70. rojstni dan;

gospodu **Mihaelu Hoblu** z Metlove za 90. rojstni dan;
gospodu **Joziju Storniku** iz Leš za osebni praznik;
gospe **Matildi Majer** iz Bistrice za osebni praznik;
gospodu **Gustiju Janežiču** iz Leš za osebni praznik;
gospodu **Hajnžeku Serajniku** iz Šentpetra za osebni praznik;
gospe **Sonji Hribar -Marko** z Obirskega za rojstni dan;
Milanu Obidu iz Vasje vasi za rojstni dan.

Jesen v termah Čatež Posebna ponudba za skupine

Jesen v termah Čatež je lahko najprijaznejši del leta. To velja v isti meri za tiste, ki si po napornem poletju želijo zopet nabrati moči, in tudi za tiste, ki si želijo olajšati revmatske tegobe.

Za oboje smo pripravili tedenski paket, ki jim bo omogočil, da lahko svoje želje in cilje tudi uresničijo.

Termin: oktober – november 93 (hotel Terme)

7-dnevni paket vsebuje:

- 7 polnih penzionov
- 1 zdravniški pregled
- kopanje v termalnih bazenih
- izlet v Golf hotel Grad Mokrice
- gala večerja

Cena: 1.960 šil.; Skupina min. 10 do 20 oseb

Prijave na: Terme Čatež d.d.
Topliška cesta 35, 68250 Brežice,
Slovenija
telefon: 0038-608-62-110
telefax: 0038-608-62-721

V slovo Robertu Sitterju

Namenjen sem bil, da te pospremem na tvoji zadnji poti, a tehnična okvara med vožnjo mi je to preprečila, zato naj veljajo te besede kot posmrtnica nekdanjemu sotrpnu iz taborišča Frauenaaurach.

Ob odprtem grobu, kamor so te položili k zadnjemu počitku, bi bile umestne besede ruskega pisatelja Dostojevskega: "Ni strašno, da zahaja soonce, strašno je, da nastaja mrak". To je bila moja prva misel, ko sem izvedel žalostno novico, da je preminul naš rojak Robert Sitter. Njegova smrt je legla kot mrak na nas, sovrstnike, bolečo praznino pa je zapustila v narodnem telesu, saj smo s pokojnikom izgubili rodoljuba, človeka dobrega srca, po značaju pa skromnega, vedno pripravljenega dati. Izhajal je iz narodno zavedne družine in zato je že kot otrok moral v najtemnejšem obdobju naše zgodovine okusiti kruto usodo pregnanstva. Pregreha je bila edinole ta, da je s svojimi ljubil-

milo materinščino, svojo zemljo, svoj rod. Tam v mrzli tujni, v taborišču Frauenaaurach, sva se še v otroških letih spoznala in delila usodo tisočeri naših rojakov, ki jih je nasilni fašizem izruval iz domače zemlje, da bi mu tlačanili tam nekje v vzhodnih daljavah, slednjič pa tam tudi poginili – Koroška naj bi tako postala etnično očiščena „manjvrednega“ slovenskega življa, mesto tega pa naj bi nastala iz nje močna trdnjava nemštva na jugu rajha.

Nasilje je zgrmelo v prah in vrnil si se s svojimi v domovino ter se z vso silo lotil obnove opustošene domačije. Redki prosti čas pa si žrtvoval svojevaru z marljivim udejstvom na kulturnem in gospodarskem področju. V trdnem prepričanju, da se preživete grozote ne smejo več ponoviti nikoli, si vzgajal mladi rod ter ga znal navduševati za vrednote, ki si jih podedoval od svojih staršev, dedejev in babic. Zdaj je tvoja trudna roka omahnila, srce, ki se je razdajalo v ljubezni, je prenehalo biti – legel si v prerani grob, da se odpočiješ od trudapolnega življenja.

Vsemogočni, gospodar vesolje naj ti bo večni plačnik. Mir naj spremlja tvoj počitek v ljubljani domači zemlji – ženi, otrokom ter bližnjim sorodnikom pa velja moje in vseh nekdanjih sotrpinov iskreno sožalje.

F. Černut, preds. Zveze slovenskih izseljencev

Jezik je duša

JANKO MESSNER

Odgovornost naših televizijskih izpraševalcev in poročevalcev

Sedim pred televizijskim kukanikom, ki nam odpira pogled na naše ravnine in planine, v naše grape in na naša polja, na naša polja in v naše hleve, v naše šole in naše kuhinje. Radoveden sem, kaj je tam novega, kaj bo zanimivega v tej naši oddaji "Dober dan, Koroška". Skrbno gledam na usta izpraševalcem in izpraševancem, kaj kdo govori in kako pove, pa me je 25. malega srpana neprijetno presenčila čedna mladinka iz skupine izletnic nekje v Karavankah, češ 'tam hor je pa Klettersteig, nča smie vsak sam hor, je navaren...' Bila je neka Malejeva, insert je bil sestavljen neki Kropivnik iz Sel, moderiral pa je oddajo Franci Sadolšek.

Odgovorni za takšno nekulturnost so vsi trije. Predstavljajmo si nemškega televizijskega poročevalca, ki bi tako govoril: "Und dort oben seht ihr den climbing path...! Ali pa: "Und dort oben seht ihr die plezalno stezo!" Mislim, da je poročevalčeva dolžnost skrbeti tudi za čist jezik izpraševancev s tem, da pred snemanjem inserta posluša morebitne izpraševančeve odgovore in ga opozori: gre za slovensko oddajo, ki jo gledajo in poslušajo menda kar tisoči radovednežev, tudi samo nemško govorečih Korošcev. Zato se mi zdi takšen Klettersteig v oddaji Dober dan, Koroška kakor sramotilen posmeh nam vsem in žalostna potrditev hudobne teze o koroški vindišarščini, češ a bißl windisch, a bißl daitsch, a bißl Suppn, a bißl Flaisch. Brez jezikovne kulture ni kulture! Vsakdo, ki nastopa v naši (jezikovni) javnosti, je odgovoren za vsako svojih besed. Če ne ve, kaj naj pove in kako, naj vpraša oblikovalca inserta, le-ta pa naj snemanje inserta tolikokrat ponovi, dokler jezik v njem ni brezhiben. – Če pa je izpraševanka naposled celo kaka maturantka Gimnazije za Slovence, toliko hujša sramota za nas vse! Tedaj kar koj preimenujmo oddajo v „Lahko noč, koroški Slovenci!“

Prejkdaj, ko sem kot dijak hodil v planine, a nisem bil deležen pravega pouka slovensčine, sem prav dobro vedel, da je takšen Klettersteig ko z ja ste za v skalo v ju ali pa plezalnatura; vedeli smo za plezalno vrvo, za plezalne čevlje in druge plezavske potrebnosti, ki si jih nihče od nas ni bil kos kupiti. Dandanes, ko je naš življenjski standard (sredi Evrope kajpada!) visok, je naš jezikovni standard že kar strahotno nizek... Ni treba, da ga zdaj nižajo še naši televizijski novinarji, ki na svoja besedila še kar pazijo. Čeprav je tudi to res, da je omenjeni moderator te oddaje spremneil nemško gospodarsko recesijo v slovensko recenzijo, ne da bi bil spodrsrlaj napravil.

OBZORNİK

Datum	Kraj	PRIREĐITVE	Prireditelj
od 29. 8. do 4. 9.	v Svečah	13. slikarski teden	SPD Kočna
Sobota, 4. 9. od 12. ure dalje	v Šentjanžu	Kmečki in boljši trg Vaški praznik pred staro šolo	SPD Šentjanž
Čet. – sob., 9. – 11. 9.	Vilenica	Vilenica '93	Društvo slovenskih pisateljev
Če. in pet., 9. 9. in 10. 9.	Rebroca	Seminar za kitariste	Glasbena šola
So., 11. 9. Ne., 12. 9.	Triglav	Dvodnevni planinski izlet na Triglav Prijave na tel. 04254/4329 ali 2995	SPZ „Jepa-Baško-jezero“
Sobota, 11. 9. 20.00	pri Trklinu v Selah Borovnica	VI. mednarodno srečanje harmonikašev in koncert ansambla „Bratov Poljanšek“ iz Slovenije	Alpski klub Obir
Pe. do Ne., 17. – 19. 9.	Dom v Tinjah	Slikanje akvarelov za začetnike in napredujoče; Dom v Tinjah vodi Gudrun Frey (dnevno tri ure)	
Sobota, 18. 9. 20.00	pri Cingelcu na Trati	Levstik – Veras: Kabaret Martin Krpan; nastopajo: domači igralci; glasba Roman Verdel; ponovitev 19. 9. ob 15. uri	SPD „Borovlje“
Sobota, 18. 9.	izlet	Spoznavajmo Slovenijo: Maribor – Ptujska gora Ptuji; vodi Pepca Weiss	Dom v Tinjah
Ne., 19. 9. – So., 25. 9.	Katoliški dom prosvete v Tinjah	Izobraževalno potovanje na Sicilijo vodi: dvorni svetnik dr. Johann Sturm	Dom v Tinjah

RAZSTAVE

SVEČE

Slikarski teden v Svečah od 28. 8. do 4. 9.

TINJE

– **Dom v Tinjah** – otvoritev razstave slik Mira Stariča 2. 9. ob 19.30

VRBA

– **Casino Hotel Mösslacher** – Max Gangl – Skulpturen im Freiraum (do 31. 9.)

SEMISLAVČE

– **Galerija Rožek** – „približevanje“ – vodenje po razstavi Janeza Bernika pod strokovnim vodstvom Janje Zikulnig, v petek, 3. 9., ob 19.30

PUAK – Govorniški seminar v slovenščini

Nagovorjeni so: vsi, ki hočejo izboljšati svojo retoriko, si želijo osvojiti nekaj pravil, kako učinkovito govoriti in nastopati in vsi tisti, ki se zavedajo učinka dobrega govorništva.

Seminar vodi: Pravljično gledališče **Zdravko Zupančič**, gledališki režiser, **Vojko Boštjančič**, TV in filmski režiser, **Drago Kuhar**, slavist in pisatelj;

Čas: od petka, 10. 9. 1993, pričetek ob 16. uri do nedelje, 12. 9. 1993, konec ob 12. uri

Kraj: Hotel Jelovica, Bled, Slovenija, C. Svobode 8, tel.: 03 064 77316 Udeleženci bivajo v eno- ali dvoposteljnih sobah s tušem, WC, telefonom in balkonom; polni penzion.

Prijave: prosimo, da se prijavite s prijavnico. Prijava je obvezna in pri morebitni objavi je treba plačati 50% stroškov.

Prispevek: 1.200 šil. (za študente 600 šil.) za tečaj, bivanje v hotelu s polnim penzionom, 2 knjigi in podlage za seminar ter prevoz z busom.

Stroški za seminar in bivanje znašajo 3.500 šil. Večji del stroškov prevzame PUAK, tako da lahko vsakomur omogočimo udeležbo.

Srečanje zunanjih ministrov

BLED. Pretekli petek sta se zunanja ministra Slovenije in Italije, Lojze Peterle in Beniamino Andreatte, srečala na Bledu. Zaradi dogajanj zadnjih tednov in slabih odnosov med Slovenijo in Italijo sta v dolgem pogovoru obdelala situacijo. Čeprav oba po pogovoru menita, da je bil konstruktiven in ploden, ni prišlo do nobenih konkretnih rezultatov.

Italijanski zunanji minister je potrdil, da bo povabil na pogovor zastopnike obeh manjšin. Za Slovence je to novost, kajti tako bodo lahko sodelovali pri novem zaščitnem zakonu za manjšine.

Nadalje sta se Andreatte in Peterle menila o izboljšanju gospodarskega sodelovanja. Kot konkretna primera sta bila omenjena vstop Slovenije v EGS in gradnja avtoceste na liniji Milano – Ljubljana – Kijev. Potrdila pa sta, da je še pri obeh projektih nekaj odprtih vprašanj.

Glede vojakov na meji pa sta menila, da je to zadeva notranjih ministrov in le zaščita proti tihotapljenju mamil.

Italijani v prvi vrsti pričakujejo povračila iz povojnega razlastninjenja.

Karadžić je Srbom premalo borben

Samozvani srbski parlament v Bosni in srbsko vodstvo v Beogradu se ne moreta zediniti o delitvi Bosne, pa tudi muslimani niso zadovoljni s predlaganimi mejami.

Medtem pa se pogajanja v Ženevi nadaljujejo in le največji optimisti pričakujejo uporabne rezultate. Srbi v Bosni pravijo, da se ne bodo nikoli sprijaznili z muslimansko nadvlado in kritizirajo svojega vodjo Karadžića, ker je pristal na

delitev. Karadžić je pristal, toda ne parlament, pravijo Srbi in napovedujejo referendum (od koder je že veliko muslimanskega prebivalstva pobegnilo), rezultatov ljudskega štetja iz leta 1991 pa Srbi nočejo priznati. Gre za ozemlje okoli Ozrena in Doboja.

Streljanje in pobijanje se nadaljuje, konec tedna pa so hrvaški militaristi ubili tudi nekega britanskega vojaka UNO.

Združeni narodi so tik pred bankrotom

Generalni sekretar Združenih narodov Boutros Ghali je sporočil, da samo sedem od 184 članic redno plačuje svojo članarino. Če se plačilna morala ne bo izboljšala, bo morala celotna organizacija že sredi septembra prekiniti svoje delovanje, je dejal Ghali.

Boutros-Ghali je napovedal varčevalne ukrepe, zmanjšanje števila sestankov in poročanje samo še v francoščini in angleščini. Prav tako bo treba omejiti poslovna potovanja. Če to ne bo zaleglo,

je napovedal tudi „temeljne spremembe“.

Mirovne aktivnosti so že zdaj ogrožene, saj prav zaradi denarja ni mogoče zvišati števila modrih čelad v BiH s 25.000 na 65.000. Ne samo, da največje države tudi največ dolgujejo (npr. ZDA), tudi znotraj organizacije se je razpaslo zapravljanje in korupcija. Boutros-Ghali je postavil za generalnega inšpektorja Egipčana Mohameda Ali Nasija, da bo poskrbel za red v finančah.

**Javna dvojezična ljudska šola 24
9020 Celovec – Ebentaler Straße 24**

VPISOVANJE

v vse razrede Javne dvoj. ljudske šole za šolsko leto 1993/94

13. septembra 1993, ob 9. uri

Možne so tudi prijave za sledeče proste predmete:

- italijanščina
- gledališka igra
- zborovsko petje
- telovadba
- instrumentalna glasba

V neposredni bližini šole, v Mladinskem domu, je varstvo in Glasbena šola. Podrobnejše informacije posreduje vodstvo šole.

Uradne ure v počitnicah: 8. in 9. septembra od 9. do 11. ure, tel.: 537/411.

Vodstvo Javne dvojezične ljudske šole 24

**Slovensko prosvetno društvo „Kočna“ v Svečah
prireja**

13. slikarski teden

od 29. 8. – 4. 8. 1993

Sodelujejo: Jiři David s Češke, Flavio Da Rold in Giorgio Vazza iz Veneta, Andrej Jemec in Vinko Železnikar iz Slovenije, Zorka Loiskandl-Weiss in Roland Gasser iz Koroške
v nedeljo, 29. 8. ob 19. uri: otvoritev in prvo srečanje z umetniki
od ponedeljka do petka: 3 tečaji (tempera, barvni linorez, delo z lutkami za otroke) za obiskovalce
v četrtek, 2. 9. ob 20.30: jazz-koncert pri Adamu;
v soboto, 4. 9. ob 20. uri: zaključna prireditelj v možnostjo nakupa slik pri Adamu

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10–19.00

Sreda, 1. 9. Glasbena sredo.
Večerna 21.05 – 22.00 Večer slovenskih popevk

Četrtek, 2. 9. Rož – Podjuna – Zilja.

Petek, 3. 9. Iz kulturne zgodovine: Deželne in spominske razstave

Sobota, 4. 9. Od pesmi do pesmi – Od srca do srca

Nedelja, 5. 9.
6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – Duhovna misel (Hermann Kelih)
18.10–19.00 Za vesel konec tedna

Ponedeljek, 6. 9. Nov zalet slov. atletskega kluba: Skrb strokovnjaka Branka Elsnerja velja predvsem mladim

Torek, 7. 9. Partnerski magazin

Program Pliberškega jormaka 1993 od 3. do 6. 9. 1993**Petek, dne 3. septembra:**

14.00 – Dan za otroke in starše;
20.00 – V Breznikovem šotoru igralci KAC delijo avto-
grame; prepeva tudi Kraig Nienhuis

Sobota, dne 4. septembra:

9.30 – Sveta maša na avtodromu „Prechtl“
11.30 – Prenos oddaje „Autofahrer unterwegs“ ORF
14.00 – Velika povorka z vpregami in sprevo občin
15.00 – Postavitev sejemskega znamenja
15.30 – Simbolična otvoritev sejma: deželni glavar dr. Chri-
stof Zernatto in župan mestne občine Pliberk mag. Rai-
mund Grlic
21.00 – Blažej center – Pliberk omogoči velik ognjemet
21.30 V Breznikovem šotoru predstavitev plošče „Die Bu-
ben“

Nedelja, dne 5. septembra:

13.00 – Odrptje razstave Konjerejskih zvez iz Velikovca in
Celovca
13.30 – Odrptje razstave Krožka za rejo pujskov Pliberk
15.00 – Neposreden prenos čestitk na koroškem radiu
ORF

Ponedeljek, 6. septembra:

od 9.00 – Predstavitev skupin pitane goveje živine iz kvali-
tetne koroške ponudbe govedine. Jubilejna razstava Krož-
ka za rejo pujskov Pliberk. Ves dan prosto trgovanje.

V sejmskih dneh v velikem šotoru velik boljši trg z žrebanjem
za dobrodelne namene. V šotoru deželne zveze razstava Zveze
rejcev malih živali Velikovce.

HOTEL - RESTAVRACIJA

BREZNIK

PLIBERK - BLEIBURG

*Dragulj
koroškega
gostinstva
Priporočamo
našo izvrstno
kuhinjo z
njenimi
specialite-
tami*

● Tujske sobe z vsem
komfortom

● Idealna hiša za Vaš
zimski ali letni dopust

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku

vabi vse

**ob 600-letnici Pliberškega jormaka
v svoj šotor**

Za zabavo smo Vam pripravili sledeči spored:

v petek, 3. septembra

od 12. ure naprej – Srečanje društev upokojencev Koroške
in Slovenije. Žrebanje: ena od obeh 1. nagrad dobropis
za Vestnikov izlet. Nastopajo pevski zbori in harmonikaši;
od 20. ure naprej igra ansambel Ganzi.

v soboto, 4. septembra

ob 15. uri – Godba na pihala
ob 19. uri – ansambel Rubin

v nedeljo, 5. septembra

ob 11. uri – Godba na pihala Šmihel
ob 13. uri – ansambel As
ob 19. uri – nasambel Marela

v ponedeljek, 6. septembra

ob 11. uri – Karli Gradišnik – citre
ob 18. uri – ansambel Šibovniki

Želimo Vam dosti zabave ob dobri hrani in pijači. Veselimo se Vašega obiska!

MIZARSKO PODJETJE

Silvo Kuschej

ständig gerichtlich beeedeter Sachverständiger

9150 BLEIBURG / PLIBERK, Telefon: (0 42 35) 21 63

**POSOJILNICA-BANK
Pliberk**

Bančne
posle
urejamo
kvaliteno · hitro · tajno

vse vrste
naložb
menjava
ugodna posojila

Poslovalnice v Globasnici, Šmihelu in Žvabeku

Das Bad.**Die Heizung.**

Wir planen + bauen

V TRENDU:

Kurilne naprave, ki
varčujejo energijo

KOMPLETNI SISTEM:

Nova kopalnica po Vaših
individualnih željah

VAŠ STROKOVNJAK:

**WERNER
FINDENIG**

9125 Mittlern / Metlova
Telefon (04232) 6222

LOMSCHEK

Tihoja 2 (Šentlipš)
9141 Dobrla vas
Tel. 0 42 37 / 22 46

se priporoča

- popravilnica
- trgovina
- nadomestni deli
- vozila
- električni šivalni stroji

KONUS

Konus, proizvodna in
trgovska dejavnost, Pliberk
Konus, Produktions- und
Handelsgesellschaft, Bleiburg

A-9150
PLIBERK / BLEIBURG

Völkermarkter Straße 11
Tel. 0 42 35 / 36 50

GOSTIŠČE

Juenna

ČEPIČE

tel. (0 42 30) 271

**TRACHTEN
ERIKA**

Bahnstraße 26
Pliberk/Bleiburg
Tel. (0 42 35) 21 32

Während des Wiesenmarktes
durchgehend geöffnet

ALPETOUR

SPEDITION - TRANSPORT-GES.M.B.H.
ŠPEDICIJSKO-TRANSPORTNA
DRUŽBA Z O. J.

A-9150 BLEIBURG / PLIBERK

Okna in vrata v trgovini**KRIVOGRAD**

9143 ŠMIHEL / ST. MICHAEL, telefon (0 42 35) 25 37

Razstavljamo na pliberškem jormaku

SAK – Velikovec 3:0 Dinko Vrabac, legionar SAK

Postava: Prescheren, Savić, Pappler, A. Sadjak, S. Sadjak, Šmid (25. Zankl), Vrabac (25. Ramšak), Wölbl, Lippusch, M. Sadjak

Goli: Lippusch (5.), Blajs (16.), M. Sadjak (54.)

Strelec prvega gola Hermann Lippusch, ki skoraj v vsaki tekmi da svoj gol, je po tekmi dejal sledeče: „Začeli smo zelo dobro, tekma je bila zanimiva in v 5. minuti sem že izkoristil prvo priložnost, ko je po kotu nasprotni igralec odbil žogo in je priletela pred moje noge. Drugi gol je bil tudi rezultat naše napadalne igre, ko pa se je v 25. minuti poškodoval Šmid in je iz tekme moral tudi naš legionar Vrabac, se je tekma povsem spremenila. Pa ne pozitivno. Drugi polčas pa je bil ena sama katastrofa. Brez Vrabca se v sredini suče vse samo v krogu.“

Res je v drugem polča-

su bila tekma s strani SAK neučinkovita, igralci so imeli preveč dobrih priložnosti, ki so jih pripravili, na drugi strani pa tudi Velikovec niso nikoli popustili in so tako prišli do nekaj možnosti za gol.

Povedati pa je tudi treba, da so Velikovec igrali zelo nevarno, trdo atakirali igralce SAK, ki so se seveda bali nadaljnjih poškodb. Saj je moral Marjan Šmid po dvoboju z nasprotnikom igralcem, nesrečno sta trčila z glavami, v bolnišnico, da so mu zašili rano na čelu. Prav tako pa je moral predčasno iz tekme Vinko Vrabac po udarcu v nogo.

Visok poraz Bilčovsa

Pokrče: Bilčovs

4:1 (1:0)

Strelci: Kratzmüller, Proprentner, Stossier, Kuprivecz, Schaunig.

Postava Bilčovs: Slapnig, Rajnovič, Schlemitz, Durnig, Olipitz, Kuess, Smeraldo, Schaunig, Weichboth, Hobel (70. Mitterbacher), Quantschnig.

Po nepričakovanem porazu doma proti Rudi so Bilčovšani želeli izgubljeni točki osvojiti na gostovanju v Pokrčah, toda ostalo je le pri želji. Domačini, kjer je igralec in trener Marijan Velik, so bili ta dan bolj razpoloženi in so zaslužni zmagali s 4:1. Le v zadnjih 15-ih minutah prvega polčasa je enajsterica iz Bilčovsa nekajkrat res-

no ogrožala vrata domačinov – predvsem iz prostih strelcev in kotov – v nadaljevanju pa so dominirali Pokrčani. Napad za napadom se je valil proti bilčovškemu голу, pa tudi zadetki niso izostali. Častni zadetek za Bilčovs, kateremu je manjkal tokrat kapetan Joži Partl, je dosegel šele 10 minut pred koncem srečanja Schaunig.

Ločan Peter Wrolich kolesari nazadržno navzgor

Čas je že, da našim bralkam in bralcem na kratko predstavimo letošnjega legionarja pri SAK Dinka Vrabaca, s katerim je imel SAK posebno srečo, saj je že do sedaj pokazal, kako zelo važen je za SAK. Tudi trener SAK Ivan Ramšak je prepričan, da bo ob koncu sezone najboljši sredinski igralec koroške lige. Dinko Vrabac ni igralec, ki bi igral le zase, da bi blestel sam, marveč zelo veliko naredi v moštvo za moštvo.

Kje si igral prej in kako si prišel k SAK?

Svetovno prvenstvo v dresurnem jahanju v Lipici

To prvenstvo bo doslej največja konjeniška prireditelja v Sloveniji; načrtovano je bilo že za leto 1991, pa ga je tedanja vojna preprečila.

Seveda bo prvenstvo v Lipici – vsaj konj, ki nosi ime po kraju, je znan po vsem svetu, kobilarno pa po svetu poznajo izvedenci in ljubitelji jahalnega športa. Lipicanec je avtohton konj in Slovenija je nanj ponosna kot na malokaj drugega, saj je del njene kulturne dediščine. Tudi preko lipicancev upa Slovenija na večjo promocijo v svetu.

Na tem prvenstvu, ki bo trajalo od 2. do 5. septembra, sodeluje 14 držav s 46 konji in 42 tekmovalci. Tu se bo res stala vsa konjeniška smetana, saj tekmujejo med drugim štirje bivši in trenutna olimpijska prvakinja, dva bivša in sedanji evropski prvaki, dva zmagovalca svetovnega pokala ter trenutna svetovna prvakinja.

Prvenstvo bodo financirala gospodarska podjetja in direktor kobilar-

Uspešni Peter Wrolich

Očividno je zvezni trener kolesarjev stavil na napačnega konja, ko je ob svetovnem prvenstvu pustil mladega Wrolicha doma. Nemci so nominirali 19-letnega Jana Ulricha, ki se je to zaupanje zahvalil z naslovom za svetovnega prvaka. Naš veliki talent Peter Wrolich pa se je „troštal“ z rezervnim mestom in ostal doma. Pretekli konec tedna pa je zmagal dirko štirih etap na Češkem, katere se je udeležilo 27 moštvev iz štirih držav. Svojo odlično formo je dokazal z odličnimi rezultati ne etapah: 1. etapa – 4. mesto, 2. etapa – 3. mesto, 3. etapa – zmagovalca, 4. etapa – 4. mesto.

Nogomet igram že 15 let. Nazadnje sem igral pri Cosmos Ljubljana, prej pa v Sarajevu pri Čeliku in nato pri Olimpiji Ljubljana. To so bila prvoligaška moštva, torej sem igral kot profesionalca. Za SAK pa sem izvedel slučajno. Dobra prijatelja sva z Mladenom Jovičevićem, ta me je seznanil z Albinom Waldhauserjem in tako sem prišel do SAK.

Ali to ni zate razlika?

Seveda je razlika zelo velika. Tako v kvaliteti igre kot tudi drugače.

Prej sem bil profesionalca. Sploh pa je pri nas bilo tako, da vsak nogometista napreduje že od malega polagoma, iz razreda v razred (pionirska, kadetska nogometna šola itd.), da potem pride sploh lahko v prvo ligo. Tukaj pa se mi zdi, da lahko preskočijo tudi razrede, da na primer nogometista iz 1. razreda igra tudi že v koroški ligi, ali nogometista iz koroške lige gre v prvo ligo.

Kvaliteta SAK je približno enaka nogometu v

Sloveniji in mislim, da bi SAK v slovenski prvi ligi lahko zasedal kako 4. do 6. mesto.

Kako se počutiš pri SAK in kakšno nalogo opravljaš?

Do zdaj se počutim super in upam, da bo tako tudi ostalo. Moj način igre je, da vodim žogo, da igram za ekipo, da skupno osvojimo čimveč točk. Zato sem tudi prišel in upam, da nam bo letos uspel podvig v II. zvezno ligo, kajti mislim, da bo v tretje le šlo.

Hvala za pogovor!

Dinko Vrabac je postal nepogrešljiv za SAK

Koroška liga

1. WAC	7 5 1 1	15:8	11
2. SAK C.	7 5 0 2	17:7	10
3. VSV	7 4 1 2	11:5	9
4. SV Lendorf	7 4 1 2	8:7	9
5. Spark. Lienz	7 3 2 2	15:8	8
6. Breže/Hirter	7 3 2 2	11:7	8
7. Trg/Wigo	7 3 2 2	9:6	8
8. Wernberg	7 3 2 2	13:12	8
9. Treibach	7 3 2 2	6:7	8
10. Austria C.	7 3 1 3	10:7	7
11. Wietersdorf	7 2 2 3	7:6	6
12. Pliberk/Raika	7 2 2 3	7:7	6
13. Raika Matrei	7 2 2 3	6:9	6
14. ATSV	7 2 0 5	8:16	4
15. Borovlje	7 2 0 5	6:17	4
16. VST/STUAG	7 0 0 7	6:26	0

Spodnja liga – vzhod

Žitara vas : Šentvid	0 : 4
Ruda : Vetrinj	2 : 1
Pokrče : Bilčovs	4 : 1
ASV : Klopinj	2 : 2
Mostič : St. Michael/L.	1 : 1
Liebenfels : Žrelec	0 : 2

Na lestvici vodi Žrelec z 10 točkami pred Šentvidom (9 točk) in Pokrčami (6 točk). Žitara vas ima 5 točk in je na 8. mestu na lestvici, Bilčovs pa je s 4 točkami na devetem. Zadnji je Klopinj z eno samo točko.

VSV – SAK

v petek, 3. 9. '93
ob 17.30 v Beljaku

Zahomški fantje vabijo

na Ziljsko štehanje in rej pod lipo ter na ples v nedeljo, 12. sept. '93 ob 14. uri v Zahomcu